

การเขียนบทเนื้อหาเพื่อการจัดทำสื่อประสม

ศิริณ โรจนสโรช *

สื่อประสม (Multimedia) ประกอบด้วย เนื้อหาที่เป็นอักษร ภาพ วีดิทัศน์ เสียงบรรยาย เสียงดนตรี และการโต้ตอบ การจัดทำสื่อประสม ผู้จัดทำจำเป็นต้องมีการเขียนบทเนื้อหาเพื่อให้ผู้ออกแบบสื่อประสมสามารถออกแบบได้ สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการแสดงและตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำสื่อประสมเรื่องนั้น

การเขียนบทเนื้อหาสื่อประสม

การเขียนบทเนื้อหาสื่อประสมมีความสำคัญ คือ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ แก่ผู้ชมและช่วยให้ผู้ออกแบบสื่อประสมสามารถออกแบบได้สอดคล้องกับเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญในการเขียนบทได้แก่ ผู้เขียนบท และวิธีการเขียนบท

ผู้เขียนบทเนื้อหา เป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการกำหนดเนื้อหา ผู้เขียนบทเป็นผู้กำหนดโครงเรื่อง คัดเลือกข้อมูลและรวบรวมข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ และนำมาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวที่มีเนื้อหาต่อเนื่องกันอย่างชัดเจน ไม่สับสน เข้าใจง่าย ให้ความรู้ ผู้เขียนบทต้องเป็นผู้มีความรู้เรื่องที่จะเขียน รวมทั้งต้องมีความรู้รอบตัว ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สามารถนำมาประกอบการเขียนบทได้ในกรณีที่ต้องการ นอกจากนี้ ผู้เขียนบทต้องมึจินตนาการ เช่น ความสามารถในการสร้าง

ภาพพจน์ของเรื่องที่จะเขียนขึ้นในความคิด จินตนาการในการสร้างสรรค์สื่อประกอบเนื้อหา เช่นภาพต่างๆ ซึ่งเป็นเครื่องกระตุ้นให้สื่อประสมเรื่องนั้นมีความน่าสนใจมากขึ้น ผู้เขียนบทต้องมีความสามารถด้านภาษาใช้ถ้อยคำและข้อความที่กระชับ จับใจความสำคัญได้ดี และสามารถย่อความได้อย่างสละสลวย

การเขียนบทเนื้อหามีหลายประเภท ได้แก่ การเขียนบทเนื้อหาอธิบายภาพ การเขียนบทเนื้อหาสไลด์ การเขียนบทเนื้อหาเพาเวอร์-พอยท์ การเขียนบทเนื้อหารายการโทรทัศน์ การเขียนบทเนื้อหานิทรรศการ การเขียนบทเนื้อหาสื่อประสมการเขียนบทเนื้อหาทุกประเภท มีขั้นตอนเหมือนกันคือ การวางโครงเรื่อง การเขียนเนื้อหา และการสรุป

การวางโครงเรื่อง โครงเรื่องมีความสำคัญเพราะเป็นส่วนที่ช่วยชี้นำทางในการเขียนเนื้อหา ทำให้เนื้อหา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนครอบคลุมทุกประเด็นที่ต้องการเขียน ในการวางโครงเรื่องจึงต้องคำนึงถึงประเด็นที่ต้องการนำเสนอในเนื้อหา และกำหนดโครงเรื่องให้ครอบคลุมทุกประเด็นโดยเรียงลำดับอย่างถูกต้องเพื่อไม่ให้ผู้ชมเกิดความสับสน

การเขียนเนื้อหา รูปแบบการเขียนเนื้อหามีหลากหลาย แต่ส่วนสำคัญประกอบด้วย โครงสร้าง 3 ส่วน ได้แก่ ความนำ เนื้อหา และ ความจบ

* อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บรรณารักษ์ ระดับ 7 หัวหน้าหน่วยสารสนเทศสุโขทัยศึกษา และรักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริการสนเทศ
สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ความนำ เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม ดังนั้น ผู้เขียนบทเนื้อหาจึงจำเป็นต้องทราบเทคนิคในการเขียนความนำที่สำคัญในการเขียนความนำให้สามารถดึงดูดใจผู้ชม คือ การใช้ภาษา ภาษาที่ใช้ต้องกระชับ ใช้ประโยคสั้นได้ใจความครบถ้วนสื่อความหมายได้ตรงความต้องการ สละสลวย ความนำต้องไม่ยาวและมีรายละเอียดมากเกินไป

การเขียนเนื้อเรื่อง สิ่งสำคัญคือ ต้องมีความสมบูรณ์ จัดประเด็นต่างๆ ให้ชัดเจน ให้รายละเอียดอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการจัดทำสื่อประสม เช่น การจัดทำสื่อประสมเพื่อให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์ ควรเขียนเนื้อหาเรื่องราวประวัติศาสตร์ตามวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ควรคำนึงถึงสื่อที่จะใช้ประกอบด้วย เช่น จะใช้ภาพอะไรมาประกอบเนื้อหาแต่ละตอน การเขียนเนื้อเรื่องที่เป็นนามธรรมจะทำให้หาสื่อประกอบได้ยาก ดังนั้น ควรเขียนเนื้อเรื่องที่เป็นรูปธรรมเพื่อความสะดวกในการจัดหาสื่อประกอบ เนื้อเรื่องต้องมีความสอดคล้องกับสื่อที่ใช้ ภาษาที่ใช้ก็มีความสำคัญ ควรใช้ภาษาที่กระชับ สละสลวย ประโยคสั้นแต่ได้ใจความครบถ้วน ไม่ต้องพรรณนาความมาก ในการเขียนบทเนื้อหาสื่อประสม ผู้เขียนต้องจัดทำหัวข้อโดยกำหนดคำสำคัญซึ่งอาจเป็นวลีหรือหัวเรื่องสั้นๆไว้ด้วยความยาวของเนื้อเรื่องไม่ควรเกิน 80 กรอบภาพ

ความจบ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เนื้อหา นั้นมีความสมบูรณ์มากขึ้น ความจบมีหลายแบบ เช่น จบแบบสรุปความ คือ การนำเนื้อเรื่องมาสรุปประเด็นสำคัญเพื่อทบทวนความจำของผู้ชมอีกครั้ง การจบแบบคลี่คลายประเด็น คือการจบที่ทำให้ผู้ชมหมดความสงสัยประเด็นที่ผู้เขียนทำเป็นปริศนาให้คิดในเนื้อเรื่อง การจบแบบทิ้งปริศนาให้ผู้ชมคิดต่อไปโดยผู้เขียนอาจจะสอดแทรกการคาดเดาของตนไว้ด้วย ความจบที่ดีต้องสัมพันธ์กับความนำและเนื้อเรื่องโดยไม่ดึงความสนใจของผู้ชมไปจากประเด็นหลักของเรื่อง

การเขียนบทเนื้อหาสื่อประสมที่ดีจะช่วยให้สื่อประสมเรื่องนั้นมีความน่าสนใจ ผู้เขียนบทเนื้อหาจึงต้องมีการฝึกฝนเรียนรู้วิธีการเขียนบทเพื่อให้เกิดความชำนาญ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ชมและทำให้การจัดทำสื่อประสมบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการจัดทำ

บรรณานุกรม

- ชูดิมา สัจจานันท์ และคนอื่นๆ. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย.
กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย, 2543.
- วันเพ็ญ เขินตระกูล. “การเขียนบทเนื้อหาสารคดีทางโทรทัศน์” เอกสารการอบรม
เชิงปฏิบัติการ เรื่องการเขียนบทเนื้อหาและสตอรี่บอร์ดเพื่อการจัดทำ
สื่อประสม จัดโดยสำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ณ อาคารบริรักษ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วันที่ 27-28
พฤศจิกายน พ.ศ. 2543.